

HOOGWATER VIECURI

Als het water je aan de lippen staat

Op vrijdag 16 juli 2021 moet VieCuri MC uit voorzorg worden ontruimd vanwege dreigend hoogwater. Hoe daarmee om te gaan? Hoofdredacteur en nucleair radioloog Dylan Henssen vraagt het teamleider Ivo Elbers, kwaliteitscoördinator Martijn Bours en radiologen Dave van Iersel en Anjob Laurent-de Gast van de afdeling Medische Beeldvorming van het Venlose ziekenhuis.

Dylan Henssen

Het hoogwater van 2021 in Limburg staat bij veel mensen nog in het geheugen gegrift. Beelden van het Maaswater dat tot aan de randen van de dijken klotst en de Geul die uit haar oevers treedt en daarbij Valkenburg blank zet, met grote emotionele en materiële schade tot gevolg. Stroomafwaarts van de Maas (de Geul mondt uit in de Maas, *red.*), in Venlo, komen de alarmberichten een voor een binnen.

Wanneer beseften jullie dat dit een crisissituatie aan het worden was?

Ivo: Al enkele dagen speelde de berichtgeving uit het zuiden van Limburg in de hoofden van de zorgverleners in VieCuri. 'Het zal toch niet zo zijn...', dachten velen. En dan komt het bericht van de Veiligheidsregio. Er moest opgeschaald worden vanwege het hoogwater en snel.'

Martijn: 'Patiënten zagen vanuit hun bed het kwelwater rondom het ziekenhuis stijgen. De meeste mensen denken bij hoogwater dat het gevaar ontstaat wanneer het water over de dijk loopt, maar dat is niet zo. Het grootste risico was dat de dijken zouden breken, als gevolg van de snelheid waarmee het water door de Maas stroomde. Tegelijkertijd werkten collega's onvermoeibaar om alles goed te regelen: van het vullen van zandzakken tot het veilig-

Kwaliteitscoördinator MBV Martijn Bours, radioloog Anjob Laurent-de Gast, radioloog Dave van Iersel en teamleider MBV Ivo Elbers.

was de 237 patiënten uit het ziekenhuis halen. Dat betekende allereerst: de toestroom moest worden stopgezet. Alle afspraken zijn afgezegd, de SEH werd gesloten en er was een acute opnamestop. Patiënten die met ontslag konden, werden per direct ontslagen. En patiënten die niet naar huis konden, moesten overgeplaatst worden. We hadden natuurlijk net kunnen leren van de covid-19-pandemie hoe je patiënten verspreidt over het land. Binnen enkele uren stonden hier 80 ambulances

Hoe hebben jullie bepaald welke informatie absoluut mee moest naar ontvangende ziekenhuizen?

Ivo: 'Een groep werknemers binnen het ziekenhuis kreeg de opdracht de dossiers van de vervoerde patiënten zo voor te bereiden dat die veilig meegestuurd konden worden naar de ontvangende ziekenhuizen. En een team binnen onze afdeling kreeg dezelfde lijst, met de vraag om de beeldvormende onderzoeken van de laatste week op CD mee te geven. Zo gingen patiënten met CD en dossier naar ziekenhuizen in Nederland én Duitsland.'

Anjob: 'Soms zijn ook verpleegkundigen meegegaan om de afdelingen daar te ondersteunen. Zij kenden de patiënten natuurlijk, en hier was steeds minder te doen. Daar hebben we ook de lessen die we hebben geleerd tijdens de covid-19 pandemie, succesvol in praktijk gebracht.'

Hebben jullie speciale beschermingsmaatregelen getroffen?

Dave: 'Ja, voor de hele afdeling! Alles is eerst bestickerd: elk beeldscherm, elk ►

'Patiënten zagen vanuit hun bed het kwelwater rondom het ziekenhuis stijgen'

stellen van materialen en het zorgvuldig overdragen van patiënten. Er was gelukkig een draaiboek voorhanden.'

Wat is het eerste wat jullie moesten organiseren?

Anjob: 'Het eerste wat moest gebeuren

voor het ziekenhuis, elk bedoeld om een patiënt naar een ander ziekenhuis te vervoeren. Er was geen sprake van fasering, iedere patiënt die niet naar huis kon gaan, 237 in totaal, werd binnen 10 uur veilig geëvacueerd. Een topprestatie, en zeker 12 uur sneller dan verwacht.'

Alles moest van de vloer, ook de kabels.

toetsenbord en elke muis kreeg een label. Wat hoort in welke ruimte en wat hoort bij elkaar? We hebben lijsten samengesteld van de apparatuur in elke ruimte en op basis van deze inventarisatie is de hardware veiliggesteld. De patiënten waren weg, dus de bedden konden, in de hoogste stand, dienen als opslagplaats voor kabeldozen, computerkasten en printers. Alles moest van de vloer, ook de kabels. Niet alleen voor de apparatuur, maar ook voor

beeld de CT-scanners, PET/CT-scanners en mammografen. Die hebben we helemaal afgesloten tot op de hoofdstroomschakelaar. De hoofdaansluitingen van het gebouw zelf zijn niet uitgeschakeld, dus de stroomvoorziening bleef aanstaan.'

Anjob: 'Uiteindelijk is er niets gebeurd met het ziekenhuis. Nou ja, de kelder is destijds een keer flink gepoetst en de ICT op de IC is daarna geüpdatet, dus uiteindelijk zaten er ook voordelen aan.'

'Collega's waren druk doende met het plaatsen van zandzakken voor de ingangen'

de veiligheid in het algemeen. Collega's waren ondertussen druk doende met het vullen en plaatsen van zandzakken voor de ingangen.'

Ivo: 'Want er is ook apparatuur die je niet kunt verplaatsen of veiligstellen. Natuurlijk denkt iedereen dan aan de CT of de MRI, maar het laboratorium van de nucleaire geneeskunde is ook een kritieke ruimte waar we extra maatregelen voor moesten nemen. Voor de ingekapselde radioactieve bronnen hebben we contact gezocht met de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming om een vergunning te verkrijgen voor het eventuele transport van deze bronnen naar andere centra. Gelukkig was dat niet nodig en konden we de radioactieve bronnen, goed ingepakt en in hun loden hulsel, binnen het laboratorium op voldoende hoogte veiligstellen.'

Anjob: 'Alles wat we eigenlijk niet wilden uitschakelen, bleef aanstaan. Tenminste, tot op het allerlaatste moment. Denk bijvoorbeeld aan de MRI; die wilden we niet te snel uit voorzorg uitschakelen.'

Ivo: 'In principe was alles uitgeschakeld, op een paar uitzonderingen na. Bijvoor-

en die van het regionale crisisteam konden delen met collega's. Daardoor konden mensen die thuis nodig waren, thuis hun zaken regelen. Deze snelle nieuwsverspreiding hielp ook om mensen gerust te stellen. Een van de conclusies is dan ook: een snelle en adequate communicatie is key in een crisissituatie.'

Anjob: 'Daardoor was er echt oog voor elkaar. Van mensen die gestrest zijn over hun thuissituatie, kun je niet verwachten dat ze op het werk ook nog meehelpten. Het was echt crisismanagement met de menselijke maat.'

Dave: 'Het werkte ook omdat we natuurlijk hetzelfde doel voor ogen hadden. De communicatie was niet alleen sterk tijdens de dagen van de voorbereiding op het hoogwater en de mogelijk aanstaande crisis, maar ook toen het eerste gevaar geweken was. Het was aanvankelijk namelijk onduidelijk wanneer we weer konden beginnen en hoe we gingen opstarten.'

Wat vonden jullie het lastigste en mooiste moment?

Anjob: 'De stilte voor de storm. Je weet dat er iets aanstaande is, je weet alleen niet hoe, wanneer of wat er precies gaat gebeuren. En dan lijkt het alsof je ook maar gewoon zit te wachten en dat is natuurlijk een heel raar gevoel. Maar eerlijkheidshalve is het ook het meest trotse moment dat ik heb gehad in het ziekenhuis. Toen ik vrijdagavond vertrok, was ik echt wel trots op het werk dat we samen hadden verzet.'

Ivo: 'Die strijdbaarheid gaf echt een saamhorigheidsgevoel. En het was mooi om te zien hoe collega's naar elkaar omkeken. Want het is niet vanzelfsprekend dat iedereen de mouwen opstroopt. Als ik daaraan terugdenk, krijg ik weer kippenvel.'

Dylan Hensen
redactie MemoRad

Eerst zijn alle 237 patiënten geëvacueerd.